

Resum

L'educació infantil forma part del sistema educatiu a Finlàndia i es basa en el principi de l'aprenentatge continu i la seva promoció. La nova informació procedent de la recerca en educació infantil i un augment del nivell de qualitat han creat la necessitat de fer reformes a l'educació infantil finlandesa. Les reformes més importants són el canvi de sector administratiu, el 2013, el caràcter obligatori del Pla d'Estudis Bàsic Nacional per a l'Educació i la Cura Infantil, des del 2016, i la Llei d'Educació Infantil, des del 2018. Una de les reformes clau en ha estat la formació d'educadors especialitzats. S'ha començat a fer servir el nou títol professional de pedagog social d'educació infantil. A Finlàndia hi ha escassetat de personal en sector de l'educació infantil i el canvi en l'estructura de personal empitjora la situació, per la qual cosa cal invertir en l'atracció i la retenció de treballadors. A més, cal augmentar el nombre de matrícules en centres universitaris de formació d'educadors infantils perquè hi hagi un personal suficient que pugui fer aquest treball tan important també en el futur. Aquest article és una revisió de la literatura sobre les reformes en l'educació infantil a Finlàndia, la situació laboral dels treballadors i les perspectives de futur.

Paraules clau

Educació infantil finlandesa, reformes de l'educació infantil finlandesa, atracció i retenció de treballadors en l'àmbit de l'educació infantil.

Reformas y perspectivas de futuro de la educación infantil en Finlandia

La educación infantil forma parte del sistema educativo finlandés y se basa en el principio del aprendizaje continuo y la promoción del mismo. La nueva información procedente de la investigación en educación infantil y un mayor aumento del nivel de calidad han creado la necesidad de realizar reformas en la educación infantil finlandesa. Las reformas más importantes son el cambio de sector administrativo, en 2013, el carácter obligatorio del Plan de Estudios Básico Nacional para la Educación y el Cuidado Infantiles, desde 2016, y la Ley de Educación Infantil, desde 2018. Una de las reformas clave ha sido la formación de educadores especializados. Se ha empezado a utilizar el nuevo título profesional de pedagogo social de educación infantil. En Finlandia hay escasez de personal en el sector de la educación infantil y el cambio en la estructura de personal está empeorando la situación, por lo que es necesario invertir en la atracción y retención de trabajadores. Además, hay que aumentar el número de matrículas en centros universitarios de formación de educadores infantiles para que exista un número suficiente que pueda realizar este importante trabajo también en el futuro. Este artículo es una revisión de la literatura sobre las reformas en la educación infantil finlandesa, la situación laboral de los trabajadores y las perspectivas de futuro.

Palabras clave

Educación infantil finlandesa, reformas de la educación infantil finlandesa, atracción y retención de trabajadores en el ámbito de la educación infantil.

Reforms and future prospects for early childhood education in Finland

Early childhood education is a part of the Finnish education system, and is based on the principle of continuous learning and its promotion. New research into early childhood education, aimed at raising the quality level even higher, showed the need to make reforms in Finnish early childhood education. The biggest reforms are the change in the administrative sector in 2013, the mandatory nature of the National Core Curriculum for early childhood education and care since 2016 and the Early Childhood Education Act of 2018. One of the key reforms in early childhood education affected the training of early childhood educators. The new professional title of Early Childhood Education Social Pedagogue has also been introduced. There has long been a shortage of personnel in early childhood education sector in Finland, and a change in personnel structure of early childhood education is worsening this state of affairs. Employee attraction and retention in early childhood education requires investment. Moreover, the number of higher-educated early childhood educator training places should be increased, so that there will be enough early childhood educators doing this important work in the future. This article is a review of the literature on reforms in Finnish early childhood education, the workforce situation in Finnish early childhood education and future prospects.

Keywords

Finnish early childhood education, reforms in Finnish early childhood education, employee attraction and retention in Finnish Early Childhood Education

Com citar aquest article:

Nikkola, V. M. (2022).

Reformes i perspectives de futur de l'educació infantil a Finlàndia.

Educació Social. Revista d'Intervenció Socioeducativa, 81, p. 143-154.

▲ Introducció

A Finlàndia, l'objectiu de l'educació infantil és donar suport al creixement, desenvolupament, aprenentatge i benestar dels infants (Llei 504/2018). El propòsit és permetre la participació dels infants, promoure la igualtat en termes generals i implementar la igualtat educativa segons principis inclusius (Llei 504/2018; Agència Nacional d'Educació de Finlàndia, 2022). Entre aquests principis, els més importants són la igualtat de drets, la no discriminació, l'apreciació de la diversitat i el sentiment de comunitat (Agència Nacional d'Educació de Finlàndia, 2022). És fonamental identificar les necessitats de suport individualitzat dels infants i organitzar el suport adequat (Llei 504/2018). L'educació infantil finlandesa posa èmfasi a prioritzar l'interès dels infants i la importància de tenir en compte la seva opinió (Niikko i Korhonen, 2021).

L'educació infantil a Finlàndia és coneguda per la seva alta qualitat i pel desig d'augmentar-la. Aquesta qualitat ve determinada per les directrius nacionals de la Llei d'Educació Infantil (504/2018) i pel Pla d'Estudis Bàsic Nacional per a l'Educació i la Cura Infantils (Agència Nacional d'Educació de Finlàndia, 2022). Pel que fa a l'educació infantil, l'objectiu de les directrius nacionals és garantir la igualtat d'aquesta educació per a tots els infants arreu de Finlàndia. Es considera que l'educació infantil constitueix una part important del creixement i de la trajectòria d'aprenentatge de l'infant i que estableix les bases per a l'aprenentatge durant tota la vida (Agència Nacional d'Educació de Finlàndia, 2022).

L'educació infantil té un paper important en la reducció de les diferències competencials i socioeconòmiques

El repte difícil del sistema educatiu finlandès és proporcionar una educació d'alt nivell i capacitats competencials a tots els infants. Diferents estudis han mostrat que les diferències entre els infants quant a competències han augmentat a l'escola primària (Laitinen, 2021). L'educació infantil té un paper important en la reducció de les diferències competencials i socioeconòmiques. La inversió en educació infantil es considera rendible ja que preveu l'exclusió social (Yliniemi, 2020), i és especialment important en infants que viuen en condicions socioeconòmiques desfavorables (Tuononen, 2021).

Els factors d'impacte de l'educació infantil s'adrecen als infants usuaris dels serveis d'educació infantil i a les seves famílies, així com al conjunt de la societat en un sentit més ampli (Vlasov, Salminen, Repo et al., 2018). Pel que fa a la societat, l'educació influeix en el benestar econòmic i en el creixement (Govern finlandès, 2021). Els infants i els seus pares no són només usuaris dels serveis d'educació infantil, sinó també supervisors importants de la qualitat dels mateixos. Les experiències favorables d'infants i pares respecte a aquests serveis es poden considerar un aspecte clau de l'alta qualitat de l'educació infantil (Pihlanen, Reunamo i Kärnä, 2019).

L'educació infantil finlandesa destaca la importància de la qualitat. El requisit previ per obtenir efectes positius de l'educació infantil és que aquesta si-

gui implementada amb un nivell de qualitat suficient. La qualificació i la professionalitat del personal es consideren aspectes clau per a la implementació d'una educació infantil d'alta qualitat (Vlasov, Salminen, Repo et al., 2018). Les expectatives respecte a les professions que intervenen en l'educació infantil estan canviant a causa de la informació procedent de noves investigacions i de canvis en l'entorn operatiu i en les tasques de l'educació infantil (Karila, Alila, Penttinen et al., 2021). En l'àmbit de l'educació infantil, els desafiaments referents a la feina s'afronten augmentant el nombre d'educadors infantils altament formats i precisant la capacitat i l'experiència de diferents grups professionals (Ukkonen-Mikkola, Yliniemi i Wallin, 2020).

En l'educació infantil finlandesa s'hi han fet moltes reformes

Les expectatives respecte a l'educació infantil a Finlàndia han canviat en molts aspectes els darrers anys. L'impacte de l'educació infantil d'alta qualitat en el benestar, l'aprenentatge i el futur dels infants és més àmpliament reconegut actualment (Karila, 2021b). Per tant, les expectatives amb relació a l'educació infantil han augmentat.

En els darrers deu anys s'han dut a terme moltes reformes en l'educació infantil a Finlàndia i el treball de desenvolupament continua en curs. Una de les reformes més rellevants és el canvi de sector administratiu que va tenir lloc el 2013, passant del Ministeri d'Afers Socials i Salut al Ministeri d'Educació i Cultura, fet que va suposar un punt d'inflexió en el desenvolupament de l'educació infantil pel que fa a la jurisprudència, la pedagogia, la cultura operativa i els conceptes d'educació infantil (Alila, 2021). Aquesta important reforma estructural va suposar el final de les escoles bressol i l'inici de l'educació infantil (Ranta, Sajaniemi, Eskelinen et al., 2021). El desenvolupament nacional de l'educació infantil s'ha traspassat a l'Agència Nacional d'Educació de Finlàndia i la seva avaluació al Centre Finlandès d'Avaluació de l'Educació (Karila, Kosonen i Järvenkallas, 2017). Aquestes reformes importants són de caràcter obligatori, d'acord amb el que estableixen el Pla d'Estudis Bàsic Nacional per a l'Educació i la Cura Infantil des del 2016 i la Llei d'Educació Infantil del 2018.

Una de les reformes clau en l'educació infantil finlandesa ha estat la formació dels educadors infantils. La reforma de la Llei d'Educació Infantil (504/2018) ha separat les titulacions i qualificacions de mestre d'educació infantil i pedagog social, i s'ha adoptat el nou títol professional de pedagog social d'educació infantil (Alila, 2021). Ara, la formació de mestres d'educació infantil correspondrà únicament als instituts tecnològics universitaris (Llei 504/2018). Aquests instituts tecnològics universitaris són ara els responsables de formar pedagogs socials d'educació infantil (Llei

S'ha adoptat el nou títol professional de pedagog social d'educació infantil

504/2018). D'acord amb la llei anterior, el títol de mestre d'educació infantil es podia obtenir tant a universitats generalistes com a instituts tecnològics universitaris, fet que suposava l'existència de mestres d'educació infantil amb dos tipus de formació acadèmica diferents.

A Finlàndia, els equips d'educació infantil estan formats per tres educadors com a màxim. Si els infants són menors de tres anys, s'assigna un màxim de quatre infants a cada educador, mentre que si són més grans de tres anys es poden assignar fins a set infants per educador. La mida del grup és de dotze infants, en el cas dels menors de tres anys, i de vint-i-un, si són més grans de tres anys. D'acord amb la Llei d'Educació Infantil (504/2018), a partir de l'any 2030, els equips d'educació infantil estaran constituïts per un mestre d'educació infantil, un pedagog d'educació infantil i un cuidador d'educació infantil.

La Llei d'Educació Infantil (504/2018) estableix que, a partir de l'any 2030, cada equip ha de comptar amb dos educadors que tinguin formació universitària i, com a mínim, un ha de ser un mestre d'educació infantil. L'estructura de personal de l'equip també pot estar constituïda per dos mestres d'educació infantil i un cuidador (Ukkonen-Mikkola, Yliniemi, Wallin et al., 2021). En aquest cas, el grup no comptarà amb un pedagog social, atès que la Llei (504/2018) no estableix el nombre de pedagogs socials. Això ha provocat un ampli debat amb relació a l'assignació de pedagogs socials d'educació infantil i a l'escassetat de personal, ja existent al sector. Tornarem a tractar aquest punt més endavant en aquest article.

L'objectiu de la modificació de la Llei d'Educació Infantil (540/2018) i de la nova estructura de personal és reforçar i aclarir les descripcions dels llocs de treball i els perfils competencials dels diferents professionals que treballen en educació infantil. Durant diverses dècades s'ha construït una cultura operativa de "tots ho fan tot" als equips d'educació infantil, mentre que en una cultura operativa com aquesta el principi de multiprofessionalisme no està ben aplicat (Onnismaa, Tahkokallio, Reunamo et al., 2017).

Atracció i retenció de professionals en l'àmbit de l'educació infantil

L'índex d'accés a l'educació infantil a Finlàndia és inferior al d'altres països nòrdics i, a més, la taxa de natalitat disminueix al país (Karila, 2021b). Es vol augmentar l'accés a l'educació infantil, per la qual cosa s'han engegat diferents mesures: s'ha realitzat una prova d'educació infantil gratuïta per a infants de cinc anys, s'han reduït les ràtios d'educació infantil i s'han incrementat l'educació infantil oberta i les proves d'ensenyament infantil de dos anys (Karila, 2021b). Arran de la implementació d'aquestes mesures, el

nombre d'infants que accedeix a l'educació infantil ha augmentat a la darrera dècada i, en conseqüència, s'ha incrementat la necessitat de treballadors d'educació infantil (Karila, 2021b).

La Llei d'Educació Infantil (504/2018) estableix que, en un futur proper, a cada equip treballi un mestre d'educació infantil com a mínim. La situació de la formació de mestres d'educació infantil sembla especialment preocupant perquè el nombre d'aspirants se situa en un valor inferior al que hi havia hagut temps enrere (Heikkinen, Utriainen, Markkanen et al., 2020). Per a la continuïtat de l'educació infantil finlandesa d'alta qualitat és important que el sector incorpori persones noves, entusiastes i motivades, que es formin per treballar en l'àmbit de l'educació infantil en el futur. És igualment rellevant tenir cura dels qui que ja treballen al sector.

Aconseguir personal qualificat per treballar en educació infantil requereix tenir cura tant de l'atracció com de la retenció dels treballadors del sector (Karila, 2021a). La situació social de l'educació infantil requereix mesures més clares, com ara un augment del nivell salarial i un desenvolupament estructural a llarg termini. El debat sobre la política laboral i el benestar a la feina en educació infantil s'ha oblidat a causa de la intensificació dels discursos que reivindiquen els drets de l'infant (Kangas, Ukkonen-Mikkola, Sirviö et al., 2022).

Els estudis mostren que un dels factors de retenció de treballadors en l'àmbit de l'educació infantil és establir un perfil competencial clar dels professionals amb diferent formació (Karila, 2021a). Els encarregats d'organitzar l'educació infantil han de guiar el personal en la divisió del treball perquè les diferents prioritats i punts forts dels diferents grups de professionals s'utilitzin de la millor manera (Repo, Paananen, Eskelinen et al., 2019). La confiança en les competències i oportunitats pròpies per desenvolupar l'educació infantil també sembla predir el compromís amb la professió (Kantonen, Onnismaa, Reunamo et al., 2020). Un factor important és centrar-se en els aspectes més rellevants del treball i en la consecució dels objectius (Martikainen i Oikarinen, 2021).

L'estudi dels alumnes que s'estan formant per ser mestres d'educació infantil mostra que els que pensen continuar en aquesta professió veuen el treball en equip com a element facilitador (Kantonen, Onnismaa, Reunamo et al., 2020). És important reconèixer les diferents competències dels professionals que treballen en educació infantil per posar-les en pràctica i fer-ne ús (Nivala i Rönkkö, 2021). La cooperació eficaç es basa en el respecte mutu del coneixement, així com en la identificació i el reconeixement de les competències pròpies i les dels altres (Nivala i Rönkkö, 2021). L'experiència relacional es basa en la comprensió i la confiança en les competències pròpies, així com en la capacitat de reconèixer i respondre a la informació proporcionada per un company de feina. Les tasques dels treballs en equip s'assignen sobre la base del coneixement adquirit mitjançant l'educació i l'experiència (Ukkonen-Mikkola, Yliniemi et al., 2020).

Aconseguir personal qualificat per treballar en educació infantil requereix tenir cura tant de l'atracció com de la retenció dels treballadors del sector

Els centres d'educació infantil són responsables de crear un entorn de treball que atregui els professionals i de donar-los el suport necessari perquè hi romanguin

Un factor important d'atracció i de retenció de treballadors en el camp de l'educació infantil és que les universitats, els instituts tecnològics universitaris i altres institucions educatives construeixin i ofereixin vies educatives valuoses per als qui estudien educació infantil. D'altra banda, els centres d'educació infantil són responsables tant de crear un entorn de treball que atregui els professionals cap al sector, com de donar-los el suport necessari perquè romanguin en aquest àmbit. Les mesures més conegudes, a més del salari, són l'oportunitat i la capacitat d'influir i decidir en el propi treball, la qualitat de les condicions de treball i la tutorització dels educadors infantils que inicien les seves carreres. Per als estudiants, l'adquisició d'experiència a través de la realització de pràctiques en el camp de l'educació infantil també és rellevant (Karila, 2021a). I també són importants els factors estructurals com, per exemple, que les escoles bressol i els jardins d'infància disposin de prou personal i que aquest ser substituït quan calgui.

L'escassetat de personal, un repte per a l'educació infantil finlandesa

Resten menys de vuit anys per implementar els canvis en l'estructura de personal que exigeix la Llei d'Educació Infantil (504/2018). Actualment, la disponibilitat de personal qualificat en educació infantil ja es percep com un desafiament a diferents indrets de Finlàndia. En general, hi pot haver aspirants qualificats per a llocs de treball fixos en algunes ciutats importants de les províncies, però fora de les mateixes la situació és més complicada. La poca disponibilitat de personal qualificat és especialment problemàtica a l'àrea metropolitana (Rusi, Ylitapio-Mäntylä, Arkko et al., 2021).

S'han realitzat diferents càlculs per determinar quants educadors infantils més es requeriran l'any 2030, quan entri en vigor la nova estructura de personal. Segons un informe de l'Associació de Municipis Finlandesos, caldrà divuit mil mestres d'educació infantil i pedagogs socials nous, com a mínim, per treballar a l'educació infantil finlandesa (Lahtinen, 2022). El sindicat de treballadors socials professionals assenyala que si en el futur l'estructura dels equips d'escola bressol se centra en el model de dos mestres d'educació infantil i un cuidador i, per tant, només hi ha entre un pedagog social i un i mig a tota l'escola bressol, l'escassetat de mestres d'educació infantil serà superior a dotze mil persones (Talentia, 2022). Si l'estructura de l'equip és un mestre d'educació infantil, un pedagog social d'educació infantil i un cuidador, es necessitarien únicament 4.643 mestres d'educació infantil i 6.443 pedagogs socials més (Talentia, 2022). En qualsevol cas, les xifres són altes en un sector que ja pateix escassetat de personal.

L'estadística i el seguiment sistemàtic del personal d'educació infantil han resultat deficients, cosa que ha dificultat el desenvolupament de l'educació infantil a les diferents àrees (Karila, Kosonen i Järvenkallas, 2017). En el

futur, la base nacional de dades d'educadors infantils, anomenada Varda, serà l'encarregada de proporcionar informació actualitzada i més detallada sobre les necessitats d'ocupació del sector (Rusi, Ylitapio-Mäntylä, Arkko et al., 2021).

Atès que l'escassetat més gran de personal al sector afecta mestres d'educació infantil qualificats (Karila, Alila, Penttinen et al., 2021), s'ha incrementat el nombre d'alumnes d'educació infantil admesos a les universitats (Rusi, Ylitapio-Mäntylä, Arkko et al., 2021). S'han assignat recursos addicionals per formar més mestres d'educació infantil i el nombre de places de formació a les universitats s'ha duplicat pràcticament en els darrers cinc anys (Karila, Alila, Penttinen et al., 2021).

En el futur augmentaran les expectatives en l'àmbit de l'educació en la petita infància, que se centraran específicament en les activitats dels mestres d'educació infantil i altres membres del personal, així com en la qualitat d'aquestes activitats (Ranta, Sajaniemi, Eskelinen et al., 2021). Es requereixen molts mitjans per assolir un equilibri entre l'oferta i la demanda de professionals, per això és important elaborar un pla a llarg termini que prevegi la quantitat de formació que necessitin en el futur els diferents programes de grau, així com obtenir el finançament per fer-ho possible (Karila, Alila, Penttinen et al., 2021).

La feina en educació infantil és interessant, exigent i creativa

A l'educació infantil finlandesa s'hi han fet moltes reformes. La taxa d'accés d'estudiants ha augmentat, el nivell de qualitat s'ha incrementat encara més i es vol disposar de personal amb més nivell de formació per treballar al sector. En l'actualitat, les inquietuds més grans en aquest àmbit són l'escassetat de mestres d'educació infantil, així com el paper dels pedagogs socials a les escoles bressol i que aquests puguin exercir les seves funcions en un lloc de treball d'acord amb la seva formació. Un possible escenari plantejat als debats és que els pedagogs socials d'educació infantil siguin substituïts no qualificats dels mestres d'educació infantil, per la qual cosa només podrien ser contractats durant un any. Tot i això, molts professionals desitgen tenir una feina estable en educació infantil després de completar els estudis universitaris.

Els mestres d'educació infantil amb formació i experiència en treball social han tingut un paper important en els equips d'educació infantil finlandesa durant dècades. Amb la reforma de la Llei d'Educació Infantil (540/2018), els pedagogs socials d'educació infantil tindran, si més no, un rol igualment important. A més de fomentar el creixement, desenvolupament, aprenentatge

Els pedagogs
socials
d'educació infantil
tenen
coneixements en
treball preventiu i
suport als pares

i benestar de l'infant, és fonamental contemplar l'infant com a part integrant de la família. Els pedagogs socials d'educació infantil tenen coneixements en treball preventiu i suport als pares. Tenint en compte les exigències actuals del treball en educació infantil, es pot afirmar que ha augmentat la necessitat de comptar amb pedagogs socials en educació infantil que disposin de competències especials (Ukkonen-Mikkola, Yliniemi i Wallin, 2020). La nova Llei d'Educació Infantil (540/2018) va entrar en vigor l'1 de setembre de 2018, i després ja s'han graduat els primers pedagogs socials d'educació infantil als instituts politècnics universitaris. En un futur proper serà interessant veure com troben els pedagogs socials el seu lloc en l'àmbit de l'educació infantil.

El Ministeri d'Educació i Cultura (2021) descriu el treball en educació infantil com a valuós, exigent i creatiu. Personalment, puc entendre aquesta descripció ja que anteriorment he treballat com a mestra d'educació infantil i actualment treballa com a professora titular d'universitat fent classes a pedagogs socials d'educació infantil i als darrers mestres d'educació infantil amb formació i experiència en treball social. El treball en educació infantil requereix responsabilitat, però també dona cabuda a la creativitat i al desenvolupament d'idees amb els infants i l'equip. Una de les millors coses d'aquesta feina són les trobades quotidianes, les converses i el treball amb infants i famílies. A educació infantil, cada dia és nou i diferent. Pots influir en els continguts de la teva feina esmerçant-hi i entusiasmant-te amb el que fas. A Finlàndia, per disposar d'una educació infantil d'alta qualitat en el futur es requeriran professionals capacitats, adaptats al seu àmbit d'actuació i que gaudeixin treballant-hi (Rintakorpi i Holmikari, 2021).

Encara hi ha temps per efectuar el canvi en l'estructura del personal exigut per la Llei d'Educació Infantil. L'atracció de professionals i la capacitat de retenció del sector tindran un paper encara més rellevant en el futur. La creació d'una imatge positiva de l'àmbit de l'educació infantil és important (Ministeri d'Educació i Cultura, 2021), i universitats, instituts tecnològics universitaris, institucions educatives i altres parts interessades han de treballar juntes per fomentar-la (Ministeri d'Educació i Cultura, 2021).

Virpi Maria Nikkola
Professora
Universitat de Ciències Aplicades de Seinäjoki
Finlàndia
virpi.nikkola@seamk.fi

Bibliografia

Act 540/2018. *Act on Early childhood Education and Care*. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2018/20180540>.

Alila, K. (2021). *Varhaiskasvatuksen muuttuneet tehtävät ja muuttunut ohjaus Suomessa* [The changed tasks and changed guidance of early childhood education in Finland]. In: Programme for Developing Education and Training Provision and Programmes in Early Childhood Education and Care 2021–2030. Helsinki: Ministry of Education and Culture, 34–43.

Finnish Government (2021). *Education Policy Report of Finnish Government*. Helsinki: Finnish Government. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162995/VN_2021_24.pdf?sequence=1&isAllowed=i
 Agencia Nacional de Educación de Finlandia (2022). *National Core Curriculum for Early Childhood Education and Care 2022*. Helsinki: Agencia Nacional de Educación de Finlandia.

Heikkinen, H. L. T., Utriainen, J., Markkanen, I., Pennanen, M. Taajamo, M. i Tynjälä, P. (2020). *Opettajankoulutuksen vetovoima: Loppuraportti* [The pull factors of teacher education: The final report]. Helsinki: Ministry of Education and Culture.

Kangas, J., Ukkonen-Mikkola, T., Sirvio, K., Hjelt, H. i Fonsén, E. (2022). *”Kun aika ja resurssit eivät riitä tekemään työtä niin hyvin kuin osaisi ja haluaisi sitä tehdä” – Varhaiskasvatuksen opettajien käsityksiä työnhaasteista ja mahdollisuuksista* [“When the time and the resources are not enough to do my work as well as I could and wanted to do” - Early childhood education teachers’ perceptions of work challenges and opportunities]. *Kasvatus i Aika* 16 (2) 2022, 72–89.

Kantonen, E., Onnismaa, E-L., Reunamo, J. i Tahkokallio, L. (2020). *Sitoutuneet, epävarmat ja poistujat – varhaiskasvatuksen opettajaksi opiskelevien sitoutuneisuus työelämään opintojen loppuvaiheessa* [Committed, uncertain and dropouts - the commitment to working life of those studying to become early childhood education teachers at the end of their studies]. *Journal of Early Childhood Education Research*, 9, (2), 264–289.

Karila, K. (2021a). *Varhaiskasvatuksen koulutusten kehittämissuosituksset* [Recommendation for Developing Education and Training Provision and Programmes in Early Childhood Education and care]. In: Programme for Developing Education and Training Provision and Programmes in Early Childhood Education and Care 2021–2030. Helsinki: Ministry of Education and Culture, 161–168.

Karila, K. (2021b). *Varhaiskasvatuksen koulutukset osana laajempaa varhaiskasvatuksen toimintaympäristöä* [Early Childhood Education Training as a Part of a Wider Early Childhood Education Operating Environment]. In: Programme for Developing Education and Training Provision and Programmes in Early Childhood Education and Care 2021–2030. Helsinki: Ministry of Education and Culture, 24–27.

Karila, K., Alila, K., Penttinen, S., Forss-Pennanen, P., Hjelt, H., Mårtensson, A., Nevanen, S., Niiranen, J-P. Rusi, M., Rutanen, N. i Töytäri, A. (2021).

Action plan for the implementation of the recommendations for developing education and training provision and programmes in early childhood education and care. Helsinki: Ministry of Education and Culture.

Karila, K., Kosonen, T. i Järvenkallas, S. (2017). *Varhaiskasvatuksen kehittämisen tiekartta vuosille 2017–2030. Suuntaviivat varhaiskasvatukseen osallistumisasteen nostamiseen sekä päiväkotien henkilöstön osaamisen henkilöstörakenteen ja koulutuksen kehittämiseen* [Roadmap on the development of early childhood education for 2017–2030. Guidelines for increasing the degree of participation in early childhood education, and for the development of the skills of daycare centre staff, personnel structure and training]. Helsinki: Ministry of Education and Culture.

Lahtinen, J. (2022). *Varhaiskasvatuksen työntekijöiden saatavuus huolettaa kunnissa. Kuntaliiton selvitys* [The Availability of Early Childhood Education Personnel is a Concern in Municipalities. Report of the Association of Finnish municipalities]. <https://www.kuntaliitto.fi/ajankohtaista/2022/varhaiskasvatuksen-tyontekijoiden-saatavuus-huolettaa-kunnissa>

Laitinen, S. (2021). *Pienten lasten motivaatio* [The motivation of young children]. Jyväskylä: PS-Kustannus.

Martikainen, S.-J. i Oikarinen, T. (2021). “*Lapsista näkee, että me tehdään tämä hyvin*”: *Sosioemotionaalisen hyvinvoinnin toimintakulttuuri päiväkodissa* [“You can tell from the children that we do this well”: The operating culture of socio-emotional well-being in a kindergarten]. *Journal of Early Childhood Education Research*, 10, (3), 147–181.

Ministry of Education and Culture (2021). *Varhaiskasvatuksen koulutusten kehittämissuosituks* [Recommendation for Developing Education and Training Provision and Programmes in Early Childhood Education and care]. <https://okm.fi/documents/1410845/55628624/Varhaiskasvatuksen+koulutusten+kehittämissuosituks.pdf/e1f7fe14-d81e-e7b0-12f0-6572b22ee-72e?t=1619443561397>

Niikko, A. i Korhonen, R. (2021). *Varhaiskasvatuksen opetus- ja kasvatushenkilöstö eettisessä ammatissa* [Early childhood education’s teaching and educational personnel in an ethical profession]. In: E. Fonsén, M. Koivula, R. Korhonen i T. Ukkonen-Mikkola (Eds.). *Varhaiskasvatuksen asiantuntijat - Yhteistyössä eteenpäin* [Early childhood education experts - Moving forward in Collaboration]. Helsinki: Suomen varhaiskasvatus ry, 18–33.

Nivala, E. i Rönkkö, S. (2021). *Varhaiskasvatuksen sosionomin asiantuntijuus ja sosiaalipedagoginen osaaminen* [The expertise and social pedagogical competence of a social pedagogue in early childhood education]. In: E. Fonsén, M. Koivula, R. Korhonen i T. Ukkonen-Mikkola (Eds.). *Varhaiskasvatuksen asiantuntijat - Yhteistyössä eteenpäin* [Early childhood education experts - Moving forward in Collaboration]. Helsinki: Suomen varhaiskasvatus ry, 127–146.

Onnismaa, E.-L., Tahkokallio, L., Reunamo, J. i Lipponen, L. (2017). *Ammatin induktiivaiheessa olevien lastentarhanopettajan tehtävissä toimivien arvioita työnkuvastaan, osaamisestaan ja työn kuormittavuudesta* [Assessments of kindergarten teachers who are in the induction phase of the profession about their job description, competencies and workload]. *Journal of Early Childhood Education Research* 6(2), p. 188–206.

Pihlainen, K., Reunamo, J. i Kärnä, E. (2019). *Lapset varhaiskasvatuksen arvioijina – Lasten mukavina pitämät asiat päiväkodissa ja perhepäivähoidossa* [Children as early childhood education assessors - Things that children like in kindergarten and family day care]. *Journal of Early Childhood Education Research* 8(1), p. 121–142.

Ranta, S., Sajaniemi, N., Eskelinen, M. i Lämsä, T. (2021). *Päivähoidosta varhaiskasvatukseen – Pedagogisen toiminnan edellytykset suomalaisessa päivähoitossa ja varhaiskasvatuksessa* [From daycare to early childhood education - Requirements for pedagogical activities in Finnish daycare and early childhood education]. *Kasvatus i Aika* 15 (2) 2021, 60–72.

Rintakorpi, K. i Holmikäri, J. (2012). *Sosiaalipedagogisen osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen varhaiskasvatuksessa* [Identification and recognition of social pedagogical competence in early childhood education]. *Sosiaalipedagoginen aikakauskirja* 22, 2012, 241–252.

Rusi, M., Ylitapio-Mäntylä, O., Arkko, T., Kuosmanen, A., Lahdenperä-Laine, J., Lahtinen, J., Pérez, J., Rinne, P. i Vlasov, J. (2021). *Varhaiskasvatuksen työvoiman tarve ja saatavuus* [The need and availability of early childhood education workforce]. In: Programme for Developing Education and Training Provision and Programmes in Early Childhood Education and Care 2021–2030. Helsinki: Ministry of Education and Culture, 89–101.

Talentia Union of Professional Social Workers (2022). *Varhaiskasvatus on tulevaisuusinvestointi: Suomen päiväkotijärjestelmä romahtaa ilman varhaiskasvatuksen sosionomien ammattitaidon täysimittaista hyödyntämistä* [The Early Childhood Education is an Investment in the Future: Finland's Daycare System Will Collapse without full utilization of the Expertise of Social Pedagogues in Early Childhood Education]. <https://www.talentia.fi/uutiset/varhaiskasvatus-on-tulevaisuusinvestointi-suomen-paivakotijarjestelma-romahtaa-ilman-varhaiskasvatuksen-sosionomien-ammattitaidon-taysimittaista-hyodyntamista/>

Tuononen, M. (2021). *Varhaiskasvatukseen osallistuminen yleistyy nopeasti Suomessa ja kansainvälisesti* [Participation in Early Childhood Education is Rapidly Becoming More Common in Finland and Internationally]. Statistics Finland. <https://www.stat.fi/tietotrendit/artikkelit/2021/varhaiskasvatukseen-osallistuminen-yleistyy-nopeasti-suomessa-ja-kansainvalisesti/>

Ukkonen-Mikkola, T., Yliniemi, R. i Wallin, O. (2020). *Varhaiskasvatuksen työ muuttuu – muuttuuko asiantuntijuus?* [The work in early childhood education is changing - is the expertise changing?]. *Työelämän tutkimus* 18(4), 2020, 323–339.

Ukkonen-Mikkola, T., Yliniemi, R., Wallin, O. i Kinnunen, P. (2021). *Kohti muuttuvaa moniammatillisuutta* [Towards changing multiprofessionalism]. In: E. Fonsén, M. Koivula, R. Korhonen i T. Ukkonen-Mikkola (Eds.). *Varhaiskasvatuksen asiantuntijat - Yhteistyössä eteenpäin* [Early childhood education experts - Moving forward in Collaboration]. Helsinki: Suomen varhaiskasvatus ry, 71–84.

Vlasov, J., Salminen, J., Repo, L., Karila, K., Kinnunen, S., Mattila, V., Nukarinen, T., Parrila, S. i Sulonen, H. (2018). *Guidelines and recommendations for evaluating the quality of early childhood education and care*. Helsinki: Finnish Education Evaluation Centre. https://karvi.fi/wp-content/uploads/2018/10/KARVI_Perusteet-ja-suositukset_web.pdf

Yliniemi, R. (2020). *Varhaiskasvatuksen sosionomin osaaminen ja työ päiväkodissa* [The Competencies and Work of Social Pedagogues in Daycare]. In: S. Himanen i H. Kukkonen (Eds.) *Huikkea mahdollisuus varhaiskasvatuksessa: Sosionomiksi oppimista ja opinnollistamista mentorin tuella* [A Great Opportunity in Early Childhood Education: To Be a Social Pedagogue by learning and studification with a support of a mentor]. Tampere: Tampereen ammattikorkeakoulu, 28–39.